

Rezolucija Europskog odbora regija – Europski semestar 2016. i u očekivanju godišnjeg pregleda rasta za 2017.

(2017/C 088/02)

Podnijeli politički klubovi PES-a, EPP-a, ALDE-a i EA-e

EUROPSKI ODBOR REGIJA (OR),

- uzimajući u obzir glavne dokumente u okviru europskog semestra 2016., odnosno godišnji pregled rasta, izvješća za pojedine zemlje, programe nacionalnih reformi i preporuke za pojedine zemlje;
- uzimajući u obzir nacrt izvješća Europskog parlamenta o europskom semestru za koordinaciju gospodarskih politika: provedba prioriteta za 2016. (2016/2101(INI));

Ponovno pokretanje ulaganja

1. podsjeća na to da su se zbog gospodarske krize i mjera fiskalne konsolidacije javna i privatna ulaganja u EU-u smanjila za otprilike 15 % u odnosu na 2007. godinu, a u nekim državama članicama i za 50 %; naglašava da su zbog nekoliko uzastopnih godina nedovoljnih ulaganja („investicijski jaz”) konkurentnost i kohezija Europe znatno ograničene, kao i njezina sposobnost da osigura održiv rast i povećanje zaposlenosti;
2. naglašava da se 40 % preporuka za pojedine zemlje za 2016. godinu bavi preprekama ulaganjima koje lokalne i regionalne vlasti mogu pomoći ukloniti ⁽¹⁾, kao što su: slaba kvaliteta javne uprave i nedostatak koordinacije; raskorak između funkcija i financijskih sredstava lokalnih i regionalnih vlasti; opterećujuće regulatorno okruženje za privatna ulaganja; korupcija; nedostatak kvalificirane radne snage i odgovarajuće prometne infrastrukture; najavljuje da će se tim pitanjima baviti i predstojeće mišljenje OR-a „Premošćivanje investicijskog jaza: kako pristupiti izazovima?”;
3. podsjeća na deklaraciju „Ulaganja i povezivanje” ⁽²⁾ usvojenu 9. srpnja 2016. u Bratislavi na 7. europskom samitu regija i gradova koja je bila usredotočena na važnost uklanjanja prepreka koje sputavaju golem neiskorišten ulagački potencijal gradova, regija i ruralnih područja u Europi, kao i na ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u osiguravanju inovativne infrastrukture i usluga za jačanje ulaganja i unapređenje kvalitete života građana EU-a;
4. izražava zabrinutost zbog toga što je otprilike 60 % ispitanika u nedavnom ispitivanju koje je OR proveo među lokalnim i regionalnim vlastima EU-a ⁽³⁾ uočilo smanjenje ili nepromijenjen trend javnih i privatnih ulaganja u posljednjih 12 mjeseci što bi, ako se potvrdi, značilo da se nastavlja trend nedovoljnog ulaganja koji je započeo s gospodarskom krizom;
5. naglašava da je prema istom ispitivanju financiranje javnih ulaganja i dalje problem za otprilike dvije trećine lokalnih i regionalnih vlasti, djelomično zbog njihovog nedovoljnog kapaciteta da dobro osmisle javna ulaganja, da se koriste financijskim instrumentima, da predlažu projekte EIB-u i da se upuste u javno-privatna partnerstva;
6. pozdravlja prve pozitivne rezultate Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU) koji se odnose uglavnom na njegovu „komponentu za MSP-ove”; istodobno poziva na poboljšanje dodane vrijednosti u okviru „komponente za infrastrukturu i inovacije” EFSU-a, kao i njegove zemljopisne ravnoteže, među ostalim, poticanjem razvoja strategija za regionalna ulaganja i korištenja ulagačkih platformi kako bi se osiguralo da sve regije, a posebno one slabije razvijene, imaju koristi od tog fonda;
7. u načelu pozdravlja prijedlog za proširenje i jačanje Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU) koji će obraditi u zasebnom mišljenju OR-a; očekuje daljnja poboljšanja na području dodatnosti, geografske i sektorske pokrivenosti te transparentnosti, ponovo traži da se provede odgovarajuće ocjenjivanje rezultata EFSU-a, posebice njegovih sinergija s fondovima ESIF i njihovog dosadašnjeg doprinosa teritorijalnoj koheziji te se unaprijed veseli bliskoj suradnji s Europskim parlamentom na temeljitom ispitivanju provedbe EFSU-a;

⁽¹⁾ OR, Europski semestar 2016., Teritorijalna analiza preporuka za pojedine zemlje, Izvješće Upravljačkog odbora Platforme za praćenje strategije Europa 2020.

⁽²⁾ <http://www.cor.europa.eu/bratislavasummit/>

⁽³⁾ Ispitivanje OR-a 'Prepreke ulaganjima na lokalnoj i regionalnoj razini', srpanj 2016.

8. naglašava da tri četvrtine ispitanika u ispitivanju OR-a o preprekama ulaganjima nije znalo ništa o mogućnostima koje nudi EFSU i njegove ulagačke platforme, o čemu bi se trebalo bolje komunicirati, i s ispitanicima i s drugim relevantnim dionicima;
9. napominje da manje regije i općine, kao i regije koje su izložene ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama kao što su najsjevernije regije s vrlo niskom gustoćom naseljenosti te otočne i planinske regije, često ne mogu koristiti EFSU zbog visokih pragova minimalne vrijednosti ulaganja koja se podupiru te očekuje da će prilikom revizije EFSU-a ti pragovi biti sniženi;
10. naglašava da bi tehnički kapacitet potencijalnih nositelja projekata na lokalnoj i regionalnoj razini trebao biti ojačan uz pomoć Europskog savjetodavnog centra za ulaganja, posebno u pogledu oblikovanja i uspostavljanja ulagačkih platformi;
11. naglašava da bi strategije za regionalno ulaganje trebalo graditi na saznanju da gospodarske i tehnološke promjene brzo i temeljito mijenjaju naša društva i teritorije; u tom kontekstu ističe potrebu da se potiču ulaganja u gospodarstvo niskih emisija ugljika i kružno gospodarstvo te da se podržavaju ekonomija dijeljenja i ekonomija suradnje čime se snižavaju troškovi razvijanja inovativnih aktivnosti, jača pružanje javnih i privatnih usluga građanima, a javni sektor postaje učinkovitiji;
12. ističe važnost poticanja lokalnih i regionalnih vlasti na korištenje strategija pametne specijalizacije i europskih partnerstava za zajedničke strateške razvojne prioritete;
13. naglašava da kohezijska politika ostaje glavni ulagački instrument EU-a, posebno za slabije razvijene zemlje i regije; želio bi da se poveća komplementarnost s EFSU-om;
14. podsjeća na svoje mišljenje o reviziji tijekom provedbe višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) u kojoj se navodi da bi nedovoljna odobrena sredstva za plaćanje u VFO-u za razdoblje 2014.–2020. mogla dovesti do toga da Komisija ne može ispuniti svoje obveze, što bi uzrokovalo kašnjenje u plaćanju i imalo negativne posljedice na provedbu operativnih programa u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova;
15. smatra da bi se u okviru revizije financiranja iz strukturnih fondova nacionalnim vlastima trebalo dopustiti da izdvoje dio europskih financijskih sredstava za projekte na hidrogeološki nestabilnim područjima te im omogućiti i da ih namijene interventnim projektima u slučaju teških prirodnih katastrofa;

Provođenje strukturnih reformi i odgovornih fiskalnih politika

16. ističe da se više od polovice preporuka za pojedine zemlje za 2016. godinu, upućenih u 26 zemalja, odnosilo na teritorije, odnosno na izazove koji se više tiču određenih regija ili gradova i/ili na provedbu tih preporuka koja ovisi o podnacionalnoj razini vlasti;
17. podsjeća se da je OR u svom mišljenju o odgovoru EU-a na demografske izazove posebno istaknuo vezu koja mora postojati između demografskih promjena i europskog semestra, naglašavajući potrebu za teritorijalnom dimenzijom potonjeg. Lokalne i regionalne vlasti trebaju aktivno sudjelovati u mjerama koje se u okviru europskog semestra poduzimaju za suočavanje s demografskim izazovima te ih je potrebno uzeti u obzir pri izradi preporuka za države članice u pogledu suočavanja s tim izazovima;
18. naglašava da se OR uvijek protivio makroekonomskoj uvjetovanosti pri provedbi kohezijske politike, kao što je utvrđeno člankom 23. Uredbe o zajedničkim odredbama (UZO), jer bi time bili kažnjeni gradovi i regije zbog toga što njihova država članica ne ispunjava svoje obveze u okviru Pakta o stabilnosti i rastu; u tom pogledu izražava bojazan da bi obustavljanje financiranja iz europskih strukturnih i investicijskih fondova za Španjolsku i Portugal moglo imati negativne posljedice na provedbu operativnih programa, koji već uvelike kasne. Također bi bilo proturječno ukinuti sankcije u okviru postupka u slučaju pretjeranog proračunskog deficita (Uredba 1173/2011 o učinkovitoj provedbi proračunskog nadzora), a uzeti u obzir mogućnost sankcija u skladu s člankom 23. UZO-a. Istodobno ističe potrebu za više odgovornog gospodarskog upravljanja na nacionalnoj razini, što je preduvjet za učinkovito korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova;
19. ponovo poziva na to da se ulaganja lokalnih i regionalnih vlasti u kontekstu strukturnih i fondova i kohezijskog fonda izuzmu iz izračunavanja proračunskog deficita i javnog duga država članica EU-a;

20. naglašava da se gotovo 40 % preporuka za pojedine zemlje za 2016. godinu, koje se odnose na 20 zemalja, bavi pitanjima administrativnog kapaciteta, posebno na podnacionalnoj razini, povezanog sa strukturnim reformama i uklanjanjem prepreka ulaganjima; uviđa da se administrativni kapaciteti trebaju oslobađati ponajprije uspostavljanjem učinkovitih upravnih struktura; podsjeća na svoj prijedlog u vezi s predloženim programom potpore strukturnim reformama o jedinstvenom strateškom dokumentu u kojem bi se iznijeli prioriteti i kriteriji za koordinaciju svih mjera za izgradnju kapaciteta koje financira EU;

21. ističe da bi Komisija trebala razmotriti mogućnost predlaganja fiskalnog kapaciteta za eurozonu kako bi se provele protucikličke politike i ubrzao oporavak te najavljuje da će u predstojećim mjesecima usvojiti mišljenje o toj temi;

22. priznaje važnost rješavanja društvenih problema i problema povezanih s tržištem rada; podupire to što je Komisija socijalne pokazatelje uključila u postupak u slučaju makroekonomskih neravnoteža (MIP);

O europskom semestru i u očekivanju Godišnjeg pregleda rasta za 2017.

23. primjećuje nisku stopu provedbe preporuka za pojedine zemlje te napominje da bi sve razine vlasti trebale biti uključene u intenzivnije napore da se ta stopa poveća; uviđa da neki izazovi iziskuju dugotrajne napore, kao što se vidi iz činjenice da je tri četvrtine preporuka za 2016. godinu koje se odnose na teritorije već bilo izdano 2015. godine, a dvije trećine preporuka izdanih prošle godine datiraju još iz 2014.;

24. ističe da je (kao što je ove godine potvrđeno i u programima nacionalnih reformi i u preporukama za pojedine zemlje) uključivanje lokalnih i regionalnih vlasti u europski semestar ograničeno uglavnom na fazu provedbe politika, dok bi one trebale postati partneri i u oblikovanju politika; naglašava da bi njihovo uključivanje u ranoj fazi znatno povećalo stopu provedbe preporuka, pridonijelo smanjenju sve većih regionalnih razlika, povećalo preuzimanje odgovornosti na terenu te pojačalo povjerenje unutar država članica i među njima;

25. namjerava predložiti kodeks ponašanja za uključivanje lokalnih i regionalnih vlasti u europski semestar, u kojem bi se uzelo u obzir nacionalne razlike i izbjeglo nepotrebno administrativno opterećenje, čime bi se pridonijelo poboljšanju upravljanja. Pritom se pretpostavlja da će kodeks odražavati raznolikost i ustavne odredbe država članica;

26. poziva na to da se godišnji pregled rasta za 2017. usredotoči posebno na demografske izazove koji za sobom povlače i potrebu za gospodarskim i financijskim politikama usmjerenima na ispravnu i uravnoteženu integraciju migranata na području EU-a;

27. ističe da europski semestar mora biti povezan s dugoročnim višerazinskim okvirom politika, što je trenutačno strategija Europa 2020.; pozdravlja najavu Komisije da će uskoro izraditi prikaz politika EU-a za održiv razvoj te naglašava potrebu da se buduća strategija rasta EU-a uskladi s ažuriranom teritorijalnom vizijom;

28. predsjedniku daje uputu da prosljedi ovu rezoluciju Komisiji, Europskom parlamentu, Vijeću, predsjedniku Europskog vijeća i slovačkom predsjedništvu Vijeća EU-a.

Bruxelles, 12. listopada 2016.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Markku MARKKULA